Jurisprudență

Luminița Cristina Stoica

Contractul de întreținere și de rentă viageră

Practică judiciară și reglementarea din Noul Cod civil

Editura Hamangiu
2011

II 43443

Luminița Cristina Stoica
Judecător la Tribunalul Bucureşti

Contractul de întreținere şi de rentă viageră

Practică judiciară şi reglementarea din Noul Cod civil

Demo
C-288017V

288017
UNIVERSITATEA
"DUN... DE ... GALAȚI

Editura Hamangiu
2011

Cuprins

Capitolul I. Contractul de întreținere 1

Secțiunea 1. Natură juridică. Delimitarea față de alte contracte 1

1. Calificarea convenției. Distincția față de contractul de vânzare-cumpărare. Criterii. Raportarea prestației parțiale în bani la valoarea bunului. Necesitatea unei expertize evaluatoare 1
2. Interpretarea contractului. Obligația principală a dobânditorului. Plata prețului 12

Secțiunea a 2-a. Validitatea contractului 15

3. Lipsa riscului. Consecințe asupra cauzei actului juridic 15
4. Obligația legală și obligația contractuală de întreținere. Diferențiere. Cauză falsă și ilicită 20
5. Lipsa discernământului. Efecte asupra validității actului 23
6. Transmiterea unui imobil și asumarea prestării întreținerii prin contracte separate. Voința reală a părților. Invocarea nulității absolute. Încălcarea de către instanță a principiului disponibilității 25
7. Contract de întreținere încheiat exclusiv de fostul soț. Neefectuarea partajului. Încălcarea stării de devălmășie. Consecințe 32

Secțiunea a 3-a. Executarea obligațiilor. Rezoluțiunea convenției 39

8. Neîndeplinirea culpabilă a obligațiilor. Sancțiune aplicabilă în cazul contractului de întreținere. Distincție între reziliere și rezoluțiune 39
9. Acțiune în rezoluțiune. Valoarea litigiului. Competența materială a instanței sesizate 41
10. Calificarea juridică a acțiunii în rezoluțiune. Capete de cerere care se exclud. Admisibilitate 46
11. Neexecutarea obligației de întreținere. Punerea în întârziere 49
12. Condițiile rezoluțiunii. Neexecutare suficient de importantă. Aprecierea probelor 54
13. Gravitatea neexecutării. Consecințe în ceea ce privește intervenția rezoluțiunii 63

14. Caracterul personal al întreținerii. Executarea obligației ____ 70
15. Caracterul personal al obligațiilor asumate. Plecarea debitorilor în străinătate. Efecte ____ 72
16. Cuprinsul obligației de întreținere. Aprecierea instanței asupra rezoluțiunii. Plecarea creditorilor din imobilul în care au locuit cu debitorii întreținerii. Semnificație ____ 74
17. Înțelesul noțiunii de întreținere. Componentă psihologică. Manifestări violente ale întreținătorilor. Aprecierea culpei creditorului ____ 77
18. Conținutul obligației de întreținere. Factorul psihologic. Sentiment de teamă, de incertitudine, creat beneficiarului întreținerii. Consecințe asupra culpei contractuale ____ 79
19. Contract de întreținere cu titlu oneros și cu rezerva dreptului de abitație. Calificare. Criterii. Sancțiunea aplicabilă în caz de neexecutare. Conținutul obligației de întreținere. Obligația de ajutor și supraveghere. Asigurarea condițiilor de locuit. Oportunitatea rezoluțiunii judiciare. Obiectul probei ____ 88
20. Caracterul personal, succesiv și cotidian al obligației de întreținere. Nerespectare. Rezoluțiune ____ 98
21. Continuitatea obligației de întreținere. Neîndeplinire. Consecințe. Restituirea valorii întreținerii ____ 113
22. Caracterul permanent, succesiv, al obligației de întreținere. Neasigurarea nevoilor speciale ale creditorului. Restituirea prestațiilor. Lipsa unei cereri reconvenționale ____ 118
23. Lipsa culpei pârâților întreținători în neexecutarea temporară a obligației contractuale de întreținere. Consecințe juridice ____ 120
24. Starea de boală a întreținătorului. Lipsa vinovăției contractuale ____ 122
25. Mod sporadic și parțial de executare a întreținerii. Refuzul justificat al acceptării prestațiilor ____ 127
26. Culpa creditorului întreținerii. Consecințe ____ 129
27. Intenția unilaterală a reclamanților creditori de a desființa contractul. Refuzul de a primi întreținerea ____ 136
28. Refuzul nejustificat al creditorului de a primi întreținerea. Evacuarea debitorului ____ 140
29. Refuzul creditorului de a primi întreținerea. Invocarea propriei turpitudini. Executarea în natură a obligației. Evacuarea debitorilor ____ 143
30. Refuzul neîntemeiat al creditorului de a beneficia de întreținere. Consecințe ____ 151

31. Refuzul creditorului de a primi întreținerea. Mutarea în altă localitate ____ 156
32. Procese similare vizând rezoluțiunea contractului purtate între părți. Puterea lucrului judecat. Refuzul pârâtei creditoare de a primi întreținere. Atitudine subiectivă neculpabilă a debitorului obligației ce trebuia executată ____ 158
33. Atitudine capricioasă a beneficiarului întreținerii. Neîndeplinirea condițiilor rezoluțiunii ____ 170
34. Lipsa culpei pârâtei întreținătoare. Intenția reclamantului întreținut de retractare a consimțământului la înstrăinare. Efecte asupra cererii de rezoluțiune ____ 176
35. Obligație de întreținere. Imposibilitate obiectivă de realizare. Atitudinea culpabilă a întreținutei. Timp îndelungat scurs până la introducerea acțiunii în rezoluțiune ____ 178
36. Pluralitate de debitori. Caracter indivizibil al obligației de întreținere. Executare exclusivă de către un codebitor până la decesul creditoarei. Acțiune în rezoluțiune. Calitate procesuală activă ____ 181
37. Pluralitate de debitori. Neexecutare. Excepție de la indivizibilitatea obligației de întreținere ____ 187
38. Decesul unuia dintre soții creditori ai întreținerii. Neexecutarea integrală a obligației. Indivizibilitate. Problema rezoluțiunii parțiale ____ 188
39. Stare de indiviziune asupra imobilului înstrăinat. Decesul unuia dintre coproprietari, creditor al întreținerii. Moștenitor. Calitate procesuală activă pentru a solicita rezoluțiunea parțială a convenției de întreținere ____ 194
40. Rezoluțiunea contractului de întreținere, solicitată numai de către unul dintre creditorii obligației de întreținere. Regimul juridic al bunului obiect al convenției desființate ____ 198
41. Posibilitatea succesorilor întreținutului de a solicita rezoluțiunea. Caracterul personal al contractului de întreținere ____ 204
42. Caracterul *intuitu personae* al convenției de întreținere. Decesul întreținătorului înaintea celui întreținut ____ 206
43. Desființarea contractului prin voința părților. Imposibilitatea rezoluțiunii. Act autentic. Forță probantă. Lipsa unei cereri în anulare ____ 210
44. Efectele rezoluțiunii. Situația îmbunătățirilor aduse imobilului ____ 215
45. Cerere de revizuire. Înscris nou – hotărâre judecătorească. Condiții. Caracter determinant. Argumente în susținerea

neîndeplinirii obligației de întreținere deja analizate. Lucru judecat 219
Secțiunea a 4-a. Transformarea obligației de întreținere 237
46. Transformarea obligației de întreținere în plata unei sume de bani. Cerințe 237
47. Intervertirea obligației de întreținere în plata periodică a unei sume de bani. Caracterul esențial al termenelor 238
48. Conduita culpabilă a întreținutei. Transformarea în bani a întreținerii 240
49. Transformarea unilaterală a obligației de întreținere. Condiții 244
50. Principiul libertății contractuale. Transformarea obligației de întreținere. Consimțământul părților. Elemente probatorii 246
51. Natura specifică a obligației de întreținere. Principiul libertății de voință. Solicitarea debitorului de înlocuire a întreținerii cu o sumă de bani. Condiții 251
52. Înțelesul noțiunii de întreținere. Posibilitatea aducerii la îndeplinire prin plata unei sume de bani. Asigurarea îngrijirii permanente, conform nevoilor creditorului 253
53. Forța obligatorie a contractului. Limitele intervenției instanței în lipsa consimțământului părții. Nesatisfacerea nevoilor creditorului prin plata unei sume lunare 261
54. Novația obiectivă a convenției de întreținere. Efecte. Reguli aplicabile noii obligații. Invocarea cauzei ilicite 265

Capitolul al II-lea. Contractul de rentă viageră 279
55. Delimitarea contractului de rentă viageră de convenția de întreținere. Elemente distinctive 279
56. Calificarea convenției. Diferențiere față de întreținere 286
57. Caz special de rezoluțiune determinat prin dispozițiile art. 1646 C. civ. Încălcarea principiului disponibilității 293
58. Invocarea nulității. Eroare cu privire la natura juridică a convenției încheiate – *error in negotium* 296
59. Inducerea în eroare cu prilejul încheierii contractului. Elemente probatorii. Inserarea în conținutul convenției a mențiunii potrivit căreia acesta a fost semnat la sediul biroului notarial, și nu la domiciliul părților. Efecte. Inexistența unor fapte penale 308

Index 311